

Členovci 1 – *Arthropoda* I.: klepítkatci – *Chelicerata*

Úkoly:

1. Rozlišení jednotlivých podkmenů členovců
2. Rozlišení jednotlivých řádů pavoukoců
3. Poznávání hlavních zástupců klepítkatců

I. Rozlišení jednotlivých podkmenů členovců

Postup:

- dejte na Petriho misku pavouka (klepítkatci), blešivce (korýši), stonožku (stonožkovci) a včelu (šestinozí)
- pozorujte kolik mají jednotliví zástupci očí, tykadel, částí ústního ústrojí, částí těla a končetin
- zapište do tabulky č. 1 a zapamatujte si

Tab. č.1: Znamky jednotlivých podkmenů členovců

Podkmen znaky	Klepítkatci <i>Chelicerata</i>	Korýši <i>Crustacea</i>	Stonožkovci <i>Myriapoda</i>	Šestinozí <i>Hexapoda</i>
počet očí				
počet tykadel				
ústní ústrojí				
členění těla (tagmata)				
počet končetin				

II. Rozlišení jednotlivých řádů pavoukoců

PO: Podle čeho poznáte klepítkatce?

Postup:

- na Petriho misku dejte štíra, pavouka, štírka, sekáče a roztoče (klíště nebo voduli)
- pozorujte z kolika částí se skládá tělo
- kolik končetin má na hlavě, na zadečku
- kolik má očí
- kde jsou uloženy snovací žlázy (bradavky), kolik jich je
- kde jsou uloženy jedové žlázy
- zapište do tabulky č. 2 a zapamatujte si

Tab. č.1: Znamky jednotlivých řádů třídy pavoukoců (*Arachnida*)

Řád znaky	Štíři <i>Scorpionida</i>	Pavouci <i>Araneida</i>	Štírci <i>Pseudoscorp.</i>	Sekáči <i>Opiliona</i>	Roztoči <i>Acarina</i>
části těla					
končetiny					
počet očí					
snovací žlázy (bradavky)					
jedová žláza					

III. Poznávání hlavních zástupců klepítkačů

1. Merostomata (hrotnatci):

ostrorep americký (*Limulus polyphemus*) *Xiphosura* (ostrorepi)

2. Arachnida (pavoukovci):

štír kýlnatý (*Euscorpius carpathicus*) *Scorpionida* (štíři)

štír středomořský (*Buthus occitans*) *Scorpionida* (štíři)

veleštír obrovský (*Pandinus imperator*) *Scorpionida* (štíři)

bičovec *Uropygi* („ocasatí“ bičovci)

krabovec *Amblypygi* (krabovci = „bezocasí“ bičovci)

sklípkan (*Brachypelma vagans* aj.) *Araneida* (pavouci), *Orthognatha* (sklípkani)

sklípkánek (*Atypus* sp.) *Araneida* (pavouci), *Orthognatha* (sklípkani)

běžník jilmový (*Xysticus ulmi*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

běžník kopretinový (*Misumena vatia*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

čelistnatka rákosní (*Tetragnatha extensa*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

křížák dvouhrbý (*Araneus bituberculatus*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

křížák čtyřskvrnný (*Araneus quadratus*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

křížák mramorovaný (*Araneus marmoreus*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

křížák obecný (*Araneus diadematus*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

křížák pruhovaný (*Argiope bruennichi*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

křížák temnostní (*Meta menardi*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

lovčík hajní (*Pisaura mirabilis*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

maloočka smaragdová (*Macromota roseum*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

pokoutník domácí (*Tegenaria domestica*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

slíďák luční (*Pardosa palustris*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

slíďák mokřadní (*Pardosa amentata*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

snovačka oválná (*Enoplognatha ovata*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

stepník rudý (*Eresus niger*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

třesavka sekáčovitá (*Pholcus opilionides*) *Araneida* (pavouci), *Labidognatha* (dvouplícní)

štírek obecný (*Chelifer cancroides*) *Pseudoscorpionida* (štírci)

štírek knihový (*Cheiridium museorum*) *Pseudoscorpionida* (štírci)

solifuga (*Galeodes* spp.) Solifugida (solifugy)

sekáč domácí (*Opilio paretinus*) *Opilionida* (sekáči)

sekáč rohatý (*Phalangium opilio*) *Opilionida* (sekáči)

plošík (*Trogulus* sp.) *Opilionida* (sekáči)

klíšť obecný (*Ixodes ricinus*) *Acarina* (roztoči), *Ixodida* (klíšťata)

klíšťák holubí (*Argas reflexus*) *Acarina* (roztoči), *Ixodida* (klíšťata)

vodule oválná (*Hydrachna globosa*) *Acarina* (roztoči), *Actinedida* (sametkovci)